

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлага

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области звања, услова за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова као показатељ се прати број врста различитих овлашћења чланова посаде поморских бродова које издаје Лучка Капетанија Београд. На основу Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова („Службени гласник РС”, бр. 16/14) Лучка Капетанија Београд може да издаје 36 врсти овлашћења чланова посаде поморских бродова и то 13 врсти овлашћења о оспособљености поморца и 23 врсти овлашћења о посебној оспособљености помораца. Лучка капетанија Београд је у протеклих пет година (2020-2025) издала 19 овлашћења о оспособљености и 358 овлашћења о посебној оспособљености. У Републици Србије не постоји ниједна акредитована институција за обуку помораца. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је покренуло пројекат изградње националне академије за ванредне ситуације и обуку помораца и бродараца. Пројекат се финансира из буџета 50% и кредитом Европске инвестиционе банке. До сада су прибављене одређене дозволе на градском нивоу, а завршетак пројекта се очекује у наредни 2 до 3 године. Национална академија за ванредне ситуације и обуку помораца и бродараца ће вршити све обуке о оспособљености и обуке о посебној оспособљености, које су предвиђене постојећом уредбом. Такође Национална академија за ванредне ситуације и обуку помораца и бродараца оспособљености у складу са предложеним изменама (овлашћења о посебној оспособљености за бродове на којима се примењује IGF правилник и овлашћења о посебној оспособљености за бродове који плове у поларним водама). Наведене обуке-курсеви моћи да спроводе и други тренинг центри за обуку помораца, уколико буду имали одређено одобрење Министарства.

Усвајањем Предлога уредбе о изменама и допунама уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова, Лучка капетанија Београд ће бити у могућности да издаје 40 врсти овлашћења чланова посаде поморских бродова и то 13 врсти овлашћења о оспособљености и 27 врсти овлашћења о посебној оспособљености помораца.

- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

У предметној области спроводи се Стратегија развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, бр. 3/15 и 66/20). Правни основ за доношење уредбе садржан је у члану 73. став 7. и члану 81. став 4. Закона о поморској пловидби („Службени гласник РС”, бр. 87/11, 104/13, 18/15, 113/17 – др. закон и 83/18).

- 3) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

У складу са Законом о ратификацији Међународне конвенције о стандардима за обуку, издавању уверења и вршењу бродске страже помораца, 1978 („Службени лист СФРЈ - међународни уговори”, бр. 3/84) Република Србија је дужна доследно спроводити наведену међународну конвенцију. Такође, неопходно је да измене и допуне наведене конвенције које доноси Међународна поморска организација, министарство задужено за послове саобраћаја правовремено инкорпорира у национално законодавство.

Уредба о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова је ступила на снагу 2016. године и у међувремену није било измена и допуна наведене уредбе. У последњих пар година на међународном нивоу су ступиле на снагу нове измене и допуне Међународне конвенције о стандардима за обуку, издавање уверења и вршење бродске страже помораца, 1978 (у даљем тексту: STCW конвенција), које је неопходно инкорпорирати у национално законодавство.

У периоду од 4. до 5. новембра 2024. године обављено је независно оцењивање у складу са захтевом Правила I/8 STCW конвенције. Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је дужно да једном у пет година обави независно оцењивање у складу са захтевом Правила I/8 STCW конвенције. Након независног оцењивања министарство је добило Извештај о независном оцењивању у складу са захтевом Правила I/8 STCW конвенције у коме је наведено да је Министарство дужно да у најскорије време инкорпорира у своје законодавство следеће резолуције MSC.396(95), MSC.397(95), MSC.416(97), MSC.417(97), MSC.486(103), MSC.540(107) и MSC.541(107) које је донела Међународна поморска организација. На основу наведеног извештаја донесен је Корективни акциони план, који треба да омогући елиминацију неусклађености које су наведене у извештају. У складу са Корективним акционим планом наведене резолуције ће бити инкорпориране у национално законодавство усвајањем Предлога уредбе о изменама и допунама уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова. Након усвајања Предлога уредбе, Министарство је у обавези да доставити Генералном секретару Међународне поморске организације Извештај о независном оцењивању у складу са захтевом Правила I/8 STCW конвенције, корективни акциони план, измене прописа у складу са Корективним акционим планом, односно усвојени Предлог уредбе о изменама и допунама уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова, све врсте овлашћења о оспособљености и овлашћења о посебној оспособљености помораца и целокупну документацију процедура система управљања квалитетом која ће бити измењена у складу са извештајем и корективним акционим планом. Рок за достављање наведене

документације Међународној поморској поморској организацији је почетак априла 2025. године.

4) Која промена се предлаже?

Промене које се предлажу се односе на увођење четири нова овлашћења о посебној оспособљености за поморце и то: Основна оспособљеност за рад на бродовима на којима се примењује IGF правилник, Напредна оспособљеност за рад на бродовима на које се примењује IGF Правилник, Основна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама и Напредна оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама. IGF Правилник је Међународни правилник о безбедности бродова који користе гасове и горива ниске тачке паљења, као што је дефинисано Правилном II-1/2.29 SOLAS Конвенцијом. Основна оспособљеност за рад на бродовима на којима се примењује IGF правилник потребна је за поморце са нижим звањима помораца на бродовима који користе гасове и горива ниске тачке паљења, док је напредна оспособљеност за рад на бродовима на којима се примењује IGF правилник потребна официрима и заповеднику брода, који имају већу одговорност. Разлика је у програму и дужини трајања обуке.

Такође предложене су измене у вези овлашћења о посебној оспособљености у вези предузимања мера безбедности на путничком броду. У складу са изменама STCW конвенције предложене су и нове дефиниције које се односе на материју којом се допуњује уредба. У Прилогу 2 уредбе предлажу се нове табеле наставних предмета/курсева за стицање овлашћења о посебној оспособљености и потврда о посебној оспособљености за Основну оспособљеност за рад на бродовима на којима се примењује IGF правилник, Напредну оспособљеност за рад на бродовима на које се примењује IGF Правилник, Основну оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама и Напредну оспособљеност за рад на бродовима који плове у поларним водама, а предлаже се измена табеле која се односи на посебну оспособљеност у вези предузимања мера безбедности на путничком броду. У складу са увођењем нових овлашћења о посебној оспособљености за поморце предложене су измене Обрасца 5 - Захтев за издавање овлашћења о оспособљености, овере или овлашћења о еквивалентној оспособљености и обрасца 6 - Захтев за издавање овлашћења о посебној оспособљености.

5) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Промена је неопходне због усклађивања националних прописа са изменама STCW конвенције, као и у складу са Извештајем о независном оцењивању у складу са захтевом Правила I/8 STCW конвенције. Предложене промене произилазе на основу следећих резолуција: MSC.396(95), MSC.397(95), MSC.416(97), MSC.417(97), MSC.486(103), MSC.540(107) и MSC.541(107) Међународне поморске организације, које су ступиле на снагу.

6) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Промене Уредбе ће утицати на могућност да поморци у Републици Србији могу да добију овлашћења о посебној оспособљености за бродове на којима се примењује IGF правилник, као и за бродове који плове у поларним водама.

- 7) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?
Не.
- 8) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?
Да, изменама и допунама Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова („Службени гласник РС”, бр. 16/14)
- 9) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).
Уколико се одустане од интервенције Међународна поморска организација ће констатовати да Република Србија не испуњава преузете обавезе из STCW конвенције што би се могло негативно одразити на целокупни поморски сектор и довело у питање запошљавање преко 7000 помораца држављања Републике Србије на бродовима под страним заставама.
- 10) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?
Искуства других држава су позитивна, јер је усвајањем наведених измена STCW конвенције омогућено издавање већег броја овлашћења о оспособљености за поморце и повећана могућност запошљавања помораца на бродовима који користе гасове и горива ниске тачке паљења као гориво и бродовима који плове у поларним водама.

Кључна питања за утврђивање циљева

- 1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Неопходном променом национално законодавство из области поморства се усклађује за обавезујућим инструментима Међународне поморске организације, а општи циљ је потпуно спровођење обавезујућих инструмената Међународне поморске организације, које је дефинисано у Стратегији развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, бр. 3/15 и 66/20).

- 2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Предметном променом национално законодавство из области звања, услова за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова се усклађује за обавезујућим инструментима Међународне поморске организације, а применом истог се повећава могућност запошљавања помораца на бродовима који користе гасове и горива ниске тачке паљења као гориво и бродовима плове у поларним водама.

- 3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви усклађени су у складу са стратешким циљем за поморство, а то је потпуно спровођење обавезујућих ИМО инструмената, који су дефинисани Стратегијом развоја водног саобраћаја Републике Србије од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС”, бр. 3/15 и 66/20).

- 4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На основу броја акредитованих институција (нпр. 2) које пружају курсеве неопходних за издавање 4 нова овлашћења. Министарство планира да отвори акредитовану институцију која ће бити у могућности да врши обуку како за наведена 4 овлашћења, като и са сва остала овлашћења која су прописана STCW конвенцијом. Рок за достизање циљне вредности, односно отварање Националне академије за ванредне ситуације и за обуку помораца и бродараца је крај 2027. године.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

- 1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

У Корективном акционом плану који је усвојен од стране Сектора за водни саобраћај и безбедност пловидбе 21. новембра 2024. године предвиђене су корективне мере ради усакања неусклађености. Корективна мера је следећа: припремити Предлог уредбе о изменама и допунама уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова, послати на мишљења релевантним министарствима, а након тога упутити на Владу ради разматрања и усвајања.

- 2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Друге опције нису идентификоване за постизање жељене промене.

- 3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?
- 4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?
- 5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?
- 6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?
- 7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?
- 8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

- 1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Повећавањем могућности издавања већег броја овлашћења о посебној оспособљености помораца очекује се да ће се повећати број издатих овлашћења поморцима од стране Лучке капетаније Београд. Тренутно не постоје пројекције повећања јавних прихода од повећања броја издатих овлашћења поморцима.

- 2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Нису потребна финансијска средства из буџета.

- 3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?
- 4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?
- 5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?
- 6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Трошкова за привреду нема, доношењем измена и допуна Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова, створиће се услови да се повећа могућност запошљавања помораца на бродовима који користе гасове и горива ниске тачке паљења као гориво и бродовима који плове у поларним водама. Нова акредитована институција ће требати да се затражи акредитацију свих курсева који су прописани уредбом, укључујући 4 нова овлашћења. Кад би постојале акредитоване институције, оне би требале тражити допуну акредитације за 4 нова овлашћења.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Привредни субјекти не добијају овим изменама регулативе могућност да обављају неку делатност или раде неки посао у поморству коју раније нису могли. Поморци добијају могућност да се запошљавају на бродовима који плове у поларним водама и на бродовима који користе гасове и горива ниске тачке паљења.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?
- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?
- 6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

- 1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Доношењем измена и допуна Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова може проузроковати трошкове издавања овлашћења о посебној оспособљености поморцима који плове у поларним водама или на бродовима који користе гасове и горива ниске тачке паљења. Трошкови издавања овлашћења о посебној оспособљености износе износи 3.030,00 динара и сноси их поморац. Цене похађања курса прописује акредитована институција, а како она тренутно не постоји немамо увид у цене обука. Захтев за издавање овлашћења се подноси лично попуњавањем прописаног формулара у Лучку капетанију Београд. Не постоји разлика у поступку издавања као са досадашњим издавањем овлашћења о посебној оспособљености.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр, промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Доношењем измена и допуна Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова неће утицати на отварање нових радних места.

- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр, на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?
- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?
- 8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

- 1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Доношењем измена и допуна Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова неће имати утицаја на животну средину, квалитет воде, ваздуха и земљишта.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?
- 3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?
- 4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

- 1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

За спровођење измењене Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова није потребно уводити организационе измене у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре. Постојећа база података о овлашћењима о посебној оспособљености је довољна да подржи увођење 4 нова овлашћења.

- 2) Да ли постојећа јавна управа има капацит за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Лучка капетанија Београд овлашћена је за издавање свих овлашћења поморцима, па тако и нова четири овлашћења. Постоје довољни кадровски капацитети за издавање потребних (нових овлашћења) и за сада није потребно додатно запошљавање или обука запослених у капетанији. Након усвајања измена уредбе направиће се једнодневна обука у којој ће запослени бити упућени у нове одредбе уредбе и начин спровођења. Акредитације за обуке ће се издати Акредитованој институцији када буде изграђена акредитована институција. У складу са чланом 75 постојеће уредбе Теоријску и практичну обуку и испите за стицање овлашћења о оспособљености, односно посебној оспособљености чланова посаде бродова у складу са захтевима STCW Конвенције у погледу трајања и садржине теоријске и практичне врше центри за обуку помораца, на основу одобрења које издаје министарство надлежно за послове саобраћаја.

- 3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести ?
- 4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?
- 5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?
- 6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?
- 7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоје ризици због усвајања измена и допуна Уредбе о звањима, условима за стицање звања и овлашћења чланова посаде поморских бродова.

Области планирања и спровођења јавних политика

- 1) Правосуђе и правни систем;
- 2) Јавна безбедност;
- 3) Одбрана;
- 4) Јавна управа;
- 5) Урбанизам, просторно планирање и грађевинарство;
- 6) Конкурентност;
- 7) Минералне сировине и рударство и енергетика;
- 8) Заштита животне средине;
- 9) Саобраћај и комуникације;
- 10) Запосленост и социјална заштита;
- 11) Здравство;
- 12) Спорт;
- 13) Омладина;
- 14) Образовање;
- 15) Пољопривреда и рурални развој;
- 16) Јавно информисање;
- 17) Култура;
- 18) Људска права и грађанско друштво (укључујући вере и дијаспору).

а) Надлежни орган за целу област у обавези је да у консултацијама са другим органима одреди „кровни” документ јавне политике – стратегију за област планирања и документе јавне политике ужег обухвата (програм), којима се разрађује посебан циљ стратегије;

б) Уколико стратегија за одређену област планирања не покрива неку тему или се појави нова тема или проблем, прво се израђује концепт политике као одговарајући документ јавне политике.

в) Идентификоване области планирања и спровођења јавних политика на националном нивоу су у директној вези са девет сектора¹ које је Влада одабрала за усвајање секторског приступа у процесу европских интеграција и које користи као полазну основу у планирању и спровођењу средстава Европске Уније и координацији међународне развојне помоћи.

¹ правда, унутрашњи послови, реформа јавне управе, развој људских ресурса и друштвени развој, конкурентност, животна средина и климатске промене, енергетика, саобраћај, пољопривреда и рурални развој